

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานสอบบัญชีกับผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน
ของสำนักงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ในประเทศไทย
The Relationships Between Auditing Management and Operational
Achievement of Cooperative Auditing Office in Thailand

ธณดม ราศรีรัตน์¹ สุदारัตน์ พงษ์สถิตพัฒน์² และ มุจรินทร์ แก้วหย่อง³
Thanadom Rasriruttana,¹ Sudarat Pongsatitpat² and Mujarin Kaewyong³

Article History

Receive: January 22, 2024

Revised: April 22, 2024

Accepted: April 25, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานสอบบัญชีกับผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานของสำนักงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ในประเทศไทย และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหารงานสอบบัญชีกับผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานของสำนักงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ในประเทศไทย ประชากร คือผู้สอบบัญชีสำนักงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ในประเทศไทย จำนวน 154 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม มีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 66 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การกระจายตัว สหสัมพันธ์ สหสัมพันธ์อันดับ สหสัมพันธ์อันดับสอง ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานสอบบัญชีกับการวัดผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน ด้านคุณภาพการบริหารจัดการ และด้านความโปร่งใสตรวจสอบได้ 2) การบริหารงานสอบบัญชี ด้านการพัฒนาทักษะวิชาชีพด้านการสอบบัญชี มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน ด้านความพึงพอใจของทุกฝ่าย และ 3) การบริหารงานสอบบัญชี ด้านจัดการความรู้งานสอบบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน ด้านคุณภาพการบริหารจัดการ ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานสอบบัญชีของสำนักงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ในประเทศไทยให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นและเพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน

คำสำคัญ : การบริหารงานสอบบัญชี ; ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน ; สำนักงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ ; การควบคุมการสอบบัญชี ; มาตรฐานสำนักงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตขอนแก่น, Assistant Professor Faculty of Business Administration and Information Technology, Rajamangala University of Technology Isan Khon Kaen Campus

²⁻³ อาจารย์ คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตขอนแก่น, Lecturer, Faculty of Business Administration and Information Technology, Rajamangala University of Technology Isan Khon Kaen Campus

ABSTRACT

The purposes of this research were to study the relationship between audit management and the operational achievement of cooperative auditing offices in Thailand and to study the relationship between audit management and the performance of cooperative auditing offices in Thailand. The population and sample consisted of 154 auditors from cooperative auditing offices in Thailand. The instrument used to collect data was a questionnaire. There were 66 people responding to the questionnaire. The statistics used in data analysis included mean, standard deviation, multiple correlation analysis, and multiple regression analysis. The results showed that 1) audit management in terms of audit control according to the Cooperative Auditing Office standards had a positive relationship with operational achievement in terms of transparency and auditability. 2) Audit management, in terms of auditing professional skill development, had a positive relationship with operational achievement in terms of satisfaction for all parties. And 3) audit management, in terms of audit knowledge management, had a positive relationship with operational achievement in terms of management quality. The results can be used as guidelines for managing the audit work in cooperative auditing offices in Thailand to be higher in quality and to achieve operational achievement.

Keywords : Audit Management ; Operational Achievement ; Cooperative Auditing Office ; Audit Control ; Cooperative Auditing Office Standards

บทนำ

ระบบสหกรณ์เป็นงานรากฐานเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ องค์การสหกรณ์มุ่งหวังให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดตั้งและดำเนินการของสหกรณ์ในฐานะองค์กรชุมชนที่ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน (Ampaiwan, 2018) สหกรณ์เองเป็นเครื่องมือที่ใช้แก้ปัญหามหาในทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอีกทางเลือกหนึ่ง ซึ่งกิจกรรมของสหกรณ์เป็นการรวบรวมแนวทางแก้ปัญหา ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ในระบอบประชาธิปไตยไว้ ในองค์กรเดียวกัน มีการจัดระเบียบเพื่อให้มีการดำเนินการเป็นไปตามบรรทัดฐานและหลักการ แต่ก็ยังคงมีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานเช่นเดียวกับธุรกิจอื่นๆ สาเหตุของปัญหาดังกล่าวมีหลายประการ เช่น การไม่ได้ดำเนินการกิจกรรมตามกลยุทธ์ที่เหมาะสม ไม่มีการควบคุมระบบภายในที่ดี ไม่มีการจัดทำบัญชีอย่างถูกต้องเหมาะสม (Patcharee and Yarana, 2021) ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันซึ่งมีอยู่เป็นระยะๆ และทุกครั้งที่เกิดเหตุการณ์การทุจริตไม่เพียงแต่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจยังส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของระบบสหกรณ์ในภาพรวมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (Kwankamon and Chinida, 2020) จากเหตุผลดังกล่าวกรมตรวจบัญชีสหกรณ์จึงต้องปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร เพื่อปกป้องประโยชน์ของสมาชิกและผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้อง (Lao and Nanta, 2020)

การบริหารงานสอบบัญชีคือกระบวนการควบคุมการสอบบัญชี ซึ่งถือว่ามีค่ามาก เพราะหากกระบวนการควบคุมการสอบบัญชีไม่มีประสิทธิภาพ ผลลัพธ์จากการตรวจสอบคือคุณภาพรายงานทางการเงินที่เกิดขึ้น จะส่งผลกระทบต่อตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงินทันที (Wansiri, 2020) ในการดำเนินการตรวจสอบเพื่อให้มีประสิทธิภาพองค์กรควรมีการบริหารงานตรวจสอบที่ดี (Kasipat, 2022) ต้องกำหนดนโยบายและขั้นตอน ลักษณะ ระยะเวลาและขอบเขตของทิศทางการกำกับดูแลของทีมตรวจสอบและทบทวนการทำงาน (Wansiri, 2020) การวางแผนและบริหารจัดการทรัพยากร ไม่ว่าจะ เป็นทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรทางเทคโนโลยีและทรัพย์สินทางปัญญาที่ใช้ในการปฏิบัติงานสอบบัญชี จะช่วยให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด (The Center Working Group Monitors the Progress and Development of the ISQM Manual under the Accounting Profession Committee on Auditing of the Council, 2021) เพื่อให้การบริหารงานสอบบัญชีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพส่งผลให้งานสอบบัญชีเกิดความน่าเชื่อถือและได้รับการยอมรับจากสาธารณชน จึงพบว่าการบริหารงานสอบบัญชีประกอบด้วย การควบคุมการสอบบัญชีตามมาตรฐานสำนักงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ การพัฒนาทักษะทางวิชาชีพการสอบบัญชีและการจัดการความรู้งานสอบบัญชี เป็นการช่วยให้การตรวจสอบ การประเมินหลักฐานทางการเงิน ข้อมูลทางการเงิน และหลักฐานอื่นๆ สามารถรายงานผลการตรวจสอบว่างบการเงินมีความถูกต้อง

ในสาระสำคัญและเป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป รวมทั้งแนวทางปฏิบัติงานวิชาชีพที่มาตรฐานได้กำหนดไว้ การบริหารงานสอบบัญชีถือเป็นส่วนสำคัญในการส่งเสริมให้องค์กรสามารถบรรลุผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม (Natsuda, Natthawong and Naphat, 2022) ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานเป็นการรับรู้และการประเมินผลการปฏิบัติงาน ว่าบรรลุวัตถุประสงค์ และมีประสิทธิผล อันเกิดจากประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กร ดังที่ Manatsanun, (2021) ได้กล่าวเกี่ยวกับประสิทธิผลมีความสำคัญต่อการบริหารงานขององค์กรเป็นเครื่องมือที่ช่วยตรวจสอบวัตถุประสงค์ และเป้าหมายไว้อย่างชัดเจน มีการประเมินผลการดำเนินงานกับแผนที่กำหนด รวมถึงมีการวางแผนและกำหนดหน้าที่ บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมายและงานเสร็จทันตามระยะเวลาที่กำหนด ถูกต้องตามกฎเกณฑ์และระเบียบ แบบแผนองค์กร มีการนำเทคโนโลยีมาใช้และมีผลการประเมินอยู่ในเกณฑ์ที่ดี (Thanyalak, 2022) โดยผลสัมฤทธิ์ การดำเนินงานด้านบัญชี ประกอบด้วย ด้านความโปร่งใสตรวจสอบได้ ด้านคุณภาพการบริหารจัดการ ด้านความคุ้มค่าในการ ใช้ทรัพยากร และด้านความพึงพอใจ (Paweena, Natanapa and Nonglak, 2021)

จากเหตุผลที่กล่าวมาในข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์และผลกระทบระหว่างการบริหาร งานสอบบัญชีกับผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานของสำนักงานการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ในประเทศไทย เพื่อเป็นแนวทาง ในการพิจารณาส่งเสริมและพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานสอบบัญชีที่จะตอบสนองต่อผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน ของสำนักงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ในประเทศไทยต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานสอบบัญชี ด้านการควบคุมการสอบบัญชีตามมาตรฐานสำนักงาน ตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ กับผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานของสำนักงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ในประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานสอบบัญชี ด้านการพัฒนาทักษะวิชาชีพด้านการสอบบัญชี กับผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานของสำนักงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ในประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานสอบบัญชี ด้านการจัดการความรู้งานสอบบัญชีกับผลสัมฤทธิ์ การดำเนินงานของสำนักงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ในประเทศไทย

การบริหารงานสอบบัญชี

การบริหารงานสอบบัญชี (Auditing Management) คือมาตรการหรือกระบวนการที่กำหนดเกี่ยวกับการมอบหมาย งานสอบบัญชี การวิเคราะห์สอบทานงาน การให้คำปรึกษาหารือ การติดตามควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี เพื่อให้งานสอบ บัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานงานสอบบัญชีและระเบียบที่กรมตรวจสอบบัญชีสหกรณ์กำหนด (Cooperative Auditing Department, 2022) การบริหารงานสอบบัญชีจึงเป็นส่วนสำคัญในการส่งเสริมให้องค์กรสามารถ บรรลุผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม (Natsuda, Natthawong and Naphat, 2022) โดยลักษณะการบริหาร งานสอบบัญชีประกอบไปด้วยการวางแผนการสอบบัญชีสหกรณ์ การปฏิบัติงาน การให้คำปรึกษาหารือ และการรายงาน การสอบบัญชี (Cooperative Auditing Department, 2019) ซึ่งมีหลักเกณฑ์และวิธีการคือ การจัดระดับผู้สอบบัญชีและ การมอบหมายงานสอบบัญชี การจำแนกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร การประเมินความพร้อมของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน การบริหารการสอบบัญชีจึงเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยให้การสอบบัญชีเป็นไปตามแผนการ ปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ ปฏิบัติตามระเบียบและข้อบังคับและเสร็จทันภายในระยะเวลาที่กำหนด

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานสอบบัญชี ทำให้ผู้วิจัยได้กรอบแนวคิดงานวิจัยเกี่ยวกับการ บริหารงานสอบบัญชี ประกอบด้วย 3 ด้าน (Natsuda, Natthawong and Naphat, 2022) ดังนี้ 1) ด้านการควบคุม การสอบบัญชีตามมาตรฐานสำนักงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ เป็นการควบคุมงานสอบบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานที่รับรอง ทั่วไปและตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์กำหนดไว้ 2) ด้านการพัฒนาทักษะวิชาชีพด้านการสอบบัญชี เป็นการสนับสนุน การพัฒนาความรู้ความสามารถ ทั้งในด้านทักษะ ค่านิยม จริยธรรม ความรู้ รวมถึงทัศนคติที่ดีในการปฏิบัติงาน 3) ด้านการ จัดการความรู้งานสอบบัญชี เป็นการรวบรวมองค์ความรู้ในองค์กรที่มีจากประสบการณ์ ปัญหาและเอกสารทางการบัญชี มากลั่นกรองพัฒนาเป็นองค์ความรู้ใหม่ที่เข้าใจง่าย

ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน

ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน (Operational Achievement) คือความสำเร็จที่ได้จากกระบวนการดำเนินงานด้านการบัญชี จนเกิดการบรรลุเป้าหมายความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Paweena, Natanapa and Nonglak, 2021) ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากใช้เป็นเครื่องมือตรวจสอบวัตถุประสงค์เป้าหมาย กระบวนการ และขั้นตอนได้อย่างชัดเจน โดย Kanchana and Phongsetian, (2019) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย พบว่า ปัจจัยที่ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า ปัจจัยด้านกระบวนการ ปัจจัยด้านผลผลิต ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม และปัจจัยด้านข้อมูลย้อนกลับและ Chatchai (2019) ได้กล่าวถึงการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ จะเป็นการเพิ่มศักยภาพของระบบการบริหารภาครัฐ ในตอบสนองต่อผลประโยชน์สาธารณะจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง และได้กำหนดแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย (พ.ศ.2556-2561) โดยกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ทั้งหมด 6 ยุทธศาสตร์ ผู้วิจัยได้นำประเด็นยุทธศาสตร์มากำหนดกรอบแนวคิดเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านคุณภาพการบริหารจัดการ เป็นการส่งเสริมการบริหารงานแบบบูรณาการ เพื่อให้สามารถรองรับการดำเนินงานที่มีความยืดหยุ่นคล่องตัว ไม่ติดกับโครงสร้างองค์กรและระบบราชการแบบเดิม เป็นการเกิดความร่วมมือ ประสานสัมพันธ์กัน ในการปฏิบัติงานและการใช้ทรัพยากรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ 2) ด้านความโปร่งใสตรวจสอบได้ เป็นการวางกลไกให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร และสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการ รวมทั้งส่งเสริมให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานของทางราชการ และ 3) ด้านความพึงพอใจของทุกฝ่าย เป็นลักษณะการรับรู้ของทุกฝ่ายเกี่ยวกับการยอมรับ และการเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ

การบริหารงานสอบบัญชีเป็นมาตรการหรือกระบวนการที่กำหนดเกี่ยวกับการมอบหมายงานสอบบัญชี การวิเคราะห์ สอบทานงาน การให้คำปรึกษาหารือ การติดตามควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้งานสอบบัญชีมีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐาน ส่งเสริมให้สามารถบรรลุผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานได้ โดย Natsuda, Natthawong and Naphat (2022) พบว่า การบริหารงานสอบบัญชี ด้านคุณภาพการสอบบัญชีตามมาตรฐานการตรวจสอบเงินแผ่นดิน การพัฒนาเชิงทฤษฎี การสอบบัญชี ความสัมพันธ์ ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน ส่งเสริมให้เงินแผ่นดิน เป็นต้น นอกจากนี้ Ghani and Jas n (2019) ได้ศึกษาการรับรู้เป้าหมาย นักการตรวจสอบบัญชี การบริหารงานสอบบัญชีที่เหมาะสม โดยตัวแปรต้นคือการบริหารงานสอบบัญชีที่มีคุณภาพ ตัวแปรตามคือคุณภาพการตรวจสอบ พบว่าการบริหารงานสอบบัญชีที่เหมาะสมมีความสำคัญและผลกระทบต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัท และ Laddawan and Kanoksak (2018) พบว่า การควบคุมการสอบบัญชี ด้านข้อกำหนดทางวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง ด้านการให้คำปรึกษาหารือ ด้านการติดตามงาน และด้านความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชี มีอิทธิพลทางบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี และความเป็นมืออาชีพ ด้านการเรียนรู้อย่างชาญฉลาด ด้านทักษะสัมพันธ์และการสื่อสาร มีอิทธิพลทางบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีผู้วิจัยจึงกำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยและตั้งสมมติฐานการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัย

คณะผู้วิจัยได้ทำการศึกษา ทบทวน เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาประยุกต์ใช้เป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ตัวแปรอิสระ คือ การบริหารงานสอบบัญชี โดยประยุกต์จากแนวคิดการบริหารงานสอบบัญชีกรมตรวจสอบเงินแผ่นดินของ Natsuda, Natthawong and Naphat (2022) และตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน โดยประยุกต์จากการสรุปประเด็นยุทธศาสตร์การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ของ Chatchai (2019) จึงสามารถนำเสนอกรอบแนวคิด ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

H1a : การบริหารงานสอบบัญชี ด้านการควบคุมการสอบบัญชีตามมาตรฐานสำนักงานตรวจสอบสหกรณ์ มีความสัมพันธ์กับ ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน ด้านด้านคุณภาพการบริหารจัดการ ของสำนักงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ในประเทศไทย

H2a : การบริหารงานสอบบัญชี ด้านการควบคุมการสอบบัญชีตามมาตรฐานสำนักงานตรวจสอบสหกรณ์ มีความสัมพันธ์กับ ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน ด้านความโปร่งใสตรวจสอบได้ ของสำนักงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ในประเทศไทย

H3a : การบริหารงานสอบบัญชี ด้านการควบคุมการสอบบัญชีตามมาตรฐานสำนักงานตรวจสอบสหกรณ์ มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน ด้านความพึงพอใจของทุกฝ่าย ของสำนักงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ในประเทศไทย

H1b : การบริหารงานสอบบัญชี ด้านการพัฒนาทักษะวิชาชีพด้านการสอบบัญชี มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน ด้านด้านคุณภาพการบริหารจัดการ ของสำนักงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ในประเทศไทย

H2b : การบริหารงานสอบบัญชี ด้านการพัฒนาทักษะวิชาชีพด้านการสอบบัญชี มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน ด้านความโปร่งใสตรวจสอบได้ ของสำนักงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ในประเทศไทย

H3b : การบริหารงานสอบบัญชี ด้านการพัฒนาทักษะวิชาชีพด้านการสอบบัญชี มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน ด้านความพึงพอใจของทุกฝ่าย ของสำนักงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ในประเทศไทย

H1c : การบริหารงานสอบบัญชี ด้านการจัดการความรู้งานสอบบัญชี มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน ด้านด้านคุณภาพการบริหารจัดการ ของสำนักงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ในประเทศไทย

H2c : การบริหารงานสอบบัญชี ด้านการจัดการความรู้งานสอบบัญชี มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน ด้านความโปร่งใสตรวจสอบได้ ของสำนักงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ในประเทศไทย

H3c : การบริหารงานสอบบัญชี ด้านการจัดการความรู้งานสอบบัญชี มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน ด้านความพึงพอใจของทุกฝ่าย ของสำนักงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ในประเทศไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้สอบบัญชีสำนักงานการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ในประเทศไทยทั้งหมด จำนวน 154 คน (Cooperative Auditing Department, 2022) และใช้จำนวนทั้งหมด 154 คน โดยได้รับแบบสอบถามตอบกลับมาทั้งสิ้น จำนวน 66 ฉบับ คิดเป็นอัตราการตอบกลับร้อยละ 42.86 ซึ่งสอดคล้องกับ (Aaker, Kumar and Day 2001) ได้เสนอว่าการส่งแบบสอบถามต้องมีอัตราการตอบกลับอย่างน้อยร้อยละ 20 จึงจะถือว่ายอมรับได้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งได้สร้างตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้น ลักษณะของแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ โดยครอบคลุมข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน รายได้สุทธิเฉลี่ยต่อเดือน และตำแหน่งหน้าที่ ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสำนักงานการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ในประเทศไทย จำนวน 13 ข้อ โดยประยุกต์จาก Natsuda, Natthawong and Naphat (2022) และตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานของผู้สอบบัญชีสำนักงานการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ในประเทศไทย จำนวน 14 ข้อ โดยประยุกต์จาก Paweena, Natanapa and Nonglak (2021) แบบสอบถามเป็นแบบอัตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) (Thanyatra and Nikhom, 2022) ซึ่งการบริหารงานสอบบัญชีได้ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.47-0.76 และผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานได้ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.63-0.85 ซึ่งสอดคล้องกับ Nunnally (1978) ได้นำเสนอว่าการทดสอบค่าอำนาจจำแนกเกินกว่า 0.40 เป็นค่าที่ยอมรับได้และการหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability Test) เป็นรายด้านโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach ซึ่งการบริหารงานสอบบัญชีมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาอยู่ระหว่าง 0.96-0.97 และผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาอยู่ระหว่าง 0.96-0.97 ซึ่งสอดคล้องกับ Hair Anderson, Tatham and Black (2006) ได้เสนอว่าค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือที่มีค่าเกินกว่า 0.70 เป็นค่าที่ยอมรับได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานสอบบัญชีกับผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานของสำนักงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ในประเทศไทย ได้ดำเนินการส่งแบบสอบถามให้กับประชากรทั้งหมด 154 คน ระหว่างวันที่ 1 มิถุนายน-30 มิถุนายน 2566 ได้รับแบบสอบถามกลับมาทั้งสิ้น 66 ฉบับ คิดเป็นอัตราการตอบกลับร้อยละ 42.86

การวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ใช้สถิติเชิงพรรณนาในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม และข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสำนักงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ ได้แก่ ค่าความถี่ และร้อยละ การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานสอบบัญชีกับผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานของสำนักงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ใช้สถิติเชิงพรรณนาในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของการบริหารงานสอบบัญชีกับผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานของสำนักงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ในประเทศไทย ซึ่งเขียนสมการได้ ดังนี้

$$\text{สมการ } QUA = \alpha_1 + \beta_1\text{CON} + \beta_2\text{DEV} + \beta_3\text{MAN} + \epsilon_1$$

$$TRA = \alpha_2 + \beta_6\text{CON} + \beta_7\text{DEV} + \beta_8\text{MAN} + \epsilon_2$$

$$\text{SAT} = \alpha_3 + \beta_{11}\text{CON} + \beta_{12}\text{DEV} + \beta_{13}\text{MAN} + \epsilon_3$$

- เมื่อ CON แทน การบริหารงานสอบบัญชีด้านการควบคุมการสอบบัญชีตามมาตรฐาน
- DEV แทน การบริหารงานสอบบัญชีด้านการพัฒนาทักษะวิชาชีพด้านการสอบบัญชี
- MAN แทน การบริหารงานสอบบัญชีด้านการจัดการความรู้งานสอบบัญชี
- QUA แทน ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานด้านคุณภาพการบริหารจัดการ
- TRA แทน ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานด้านความโปร่งใสตรวจสอบได้
- SAT แทน ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานด้านความพึงพอใจของผู้

NPU JOURNAL

ผลการวิจัยจะกล่าวถึงรายการวิจัย

1. การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานสอบบัญชี ด้านการควบคุมการสอบบัญชีตามมาตรฐานสำนักงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ กับผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานของสำนักงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ในประเทศไทย ดังตารางที่ 1 และตารางที่ 2

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของการบริหารงานสอบบัญชีกับผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานของสำนักงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ในประเทศไทย

ตัวแปร	CON	DEV	MAN	QUA	TRA	SAT	VIFs
\bar{X}	4.66	4.55	4.06	4.51	4.69	4.45	-
S.D.	0.48	0.46	.074	0.48	0.43	0.50	-
CON	-	0.79***	0.33***	0.72***	0.68***	0.61***	2.65
DEV		-	0.44***	0.71***	0.65***	0.70***	2.92
MAN			-	0.52***	0.29**	0.59***	1.24
QUA				-	0.75***	0.80***	-
TRA					-	0.67***	-
SAT						-	-

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 1 พบว่า ตัวแปรอิสระการบริหารงานสอบบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับตัวแปรตามผลสัมฤทธิ์ การดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.33–0.80 ไม่เกิน 0.90 (Berry and Feldman, 1985) และคณะผู้วิจัยได้ทำการทดสอบปัญหา Multicollinearity โดยใช้ค่า VIFs ปรากฏว่าตัวแปรอิสระ การบริหารงานสอบบัญชีมีค่า VIFs อยู่ระหว่าง 1.24-2.92 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันแต่ไม่มี นัยสำคัญที่จะทำให้เกิดปัญหา Multicollinearity (Black, 2006)

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การถดถอยของการบริหารงานสอบบัญชีด้านการควบคุมการสอบบัญชีตามมาตรฐาน ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานของสำนักงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ในประเทศไทย

ตัวแปรอิสระ การบริหารงานสอบบัญชี	ตัวแปรตาม ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน		
	ด้านคุณภาพการบริหาร จัดการ (QUA)	ด้านความโปร่งใส ตรวจสอบได้ (TRA)	ด้านความพึงพอใจ ของทุกฝ่าย (SAT)
	Model 1 (H1a)	Model 2 (H1b)	Model 3 (H1c)
ด้านการควบคุมการสอบบัญชีตามมาตรฐาน (CON)	0.43*** (0.13)	0.40*** (0.13)	0.19 (0.14)
Adjusted R ²	0.61	0.48	-0.08

*** p < 0.01 *Beta coefficients with standard errors in parenthesis

จากตารางที่ 2 พบว่า การบริหารงานสอบบัญชี ด้านการควบคุมการสอบบัญชีตามมาตรฐานมีความสัมพันธ์เชิงบวก กับผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน ด้านคุณภาพการบริหารจัดการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (H1a: $\beta = 0.43$, $p < 0.01$) และด้านความโปร่งใสตรวจสอบได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (H1b: $\beta = 0.41$, $p < 0.01$) ดังนั้น H1a และ H1b ยอมรับสมมติฐาน ในทางตรงกันข้ามการบริหารงานสอบบัญชี ด้านการควบคุมการสอบบัญชีตามมาตรฐาน ไม่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน ด้านความพึงพอใจของทุกฝ่าย (H1c: $\beta = 0.19$, $p > 0.05$) ดังนั้น H1c ปฏิเสธสมมติฐาน ข้อแรก การควบคุมการสอบบัญชีตามมาตรฐานนั้นจะบวกรวมแล้วจะทำให้การสอบบัญชีมี ประสิทธิภาพการดำเนินงานเป็นไปตามกฎระเบียบ และงานที่วางไว้ของผู้ปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี อย่างไรก็ตามงานที่วางไว้และ วัตถุประสงค์ของงาน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานนั้นได้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดีต้องสร้างและ ตรงตามแผนงานที่วางไว้ รวมถึงการนำประสบการณ์และปัญหาที่ได้จากการปฏิบัติงานมาถอดบทเรียนและจัดทำเป็นคู่มือ เพื่อ ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานในครั้งต่อไป อีกทั้งกระบวนการที่เพียงพอและเหมาะสมยังเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้การ สอบบัญชีเป็นไปตามแผนการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพเป็นไปตามระเบียบ ข้อบังคับ และมาตรฐาน สามารถบรรลุ เป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ สอดคล้องกับงานวิจัย Natsuda, Natthawong and Naphat (2022) พบว่า การบริหารงานสอบบัญชีด้านการควบคุมการสอบบัญชีตามมาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดิน มีความสัมพันธ์และ ผลกระทบเชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานโดยรวม เนื่องจากเป็นกระบวนการที่สำคัญที่ช่วยในการสอบบัญชีเป็นไปตาม แผนการปฏิบัติงาน และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งหากมีการควบคุมการสอบบัญชีที่เพียงพอและเหมาะสมจะสามารถส่งผลให้ เกิดผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Thaman, Supaphong and Uthit (2019) พบว่า การบริหารการ ผลิตด้านการควบคุม มีผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จขององค์กร กระบวนการที่มีการควบคุมคุณภาพ มาตรฐาน ก่อให้เกิด ความสำเร็จในการบริหารจัดการผลิตให้ทันต่อเวลา ได้รับมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ โดยใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์ สูงสุด นอกจากนี้สอดคล้องกับ Laddawan and Kanoksak (2018) พบว่า การควบคุมการสอบบัญชี ด้านข้อกำหนด ทางวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง ด้านการให้คำปรึกษาหารือ ด้านการติดตามงาน และด้านความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีมีอิทธิพล ทางบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี และความเป็นมืออาชีพ ด้านการเรียนรู้อย่างชาญฉลาด ด้านทักษะสัมพันธ์และการสื่อสาร มีอิทธิพลทางบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี และสอดคล้องกับ Ghani and Jassim (2019) ได้ศึกษาการบรรลุเป้าหมาย คุณภาพการตรวจสอบโดยรวมผ่านการบริหารงานสอบบัญชีที่เหมาะสม โดยตัวแปรต้นคือการบริหารงานสอบบัญชีที่มีคุณภาพ เช่น ภาวะผู้นำ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ และเป้าหมายการเป็นผู้นำที่เหมาะสม ตัวแปรตามคือคุณภาพการตรวจสอบ พบว่า การบริหารงานสอบบัญชีที่เหมาะสมมีความสำคัญและผลกระทบต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัท สอดคล้องกับ งานวิจัยของ Sasiporn and Thitaporn (2021) พบว่า ปัจจัยจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีอื่น ได้แก่ ความโปร่งใส ความเป็น อิสระความเที่ยงธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต ความรู้และความสามารถ มาตรฐานในการปฏิบัติงาน การรักษาความลับ ความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ ความรับผิดชอบต่อผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคลหรือนิติบุคคล ที่ผู้ประกอบการวิชาชีพปฏิบัติหน้าที่ให้ความ

รับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพ และจรรยาบรรณทั่วไปเป็นหลักการเกี่ยวกับพฤติกรรมวิชาชีพที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานการสอบบัญชีในมุมมองของผู้ให้บริการสอบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานสอบบัญชี ด้านการพัฒนาทักษะวิชาชีพด้านการสอบบัญชีกับผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานของสำนักงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ในประเทศไทย ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยของการบริหารงานสอบบัญชี ด้านการพัฒนาทักษะวิชาชีพด้านการสอบบัญชี ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานของสำนักงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ในประเทศไทย

ตัวแปรอิสระ การบริหารงานสอบบัญชี	ตัวแปรตาม ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน		
	ด้านคุณภาพการบริหารจัดการ (QUA)	ด้านความโปร่งใสตรวจสอบได้ (TRA)	ด้านความพึงพอใจของทุกฝ่าย (SAT)
	Model 1 (H2a)	Model 2 (H2b)	Model 3 (H2c)
ด้านการพัฒนาทักษะวิชาชีพด้านการสอบบัญชี (DEV)	0.26 (0.14)	0.27 (0.14)	0.43*** (0.15)
Adjusted R ²	0.61	0.48	-0.08

*** p < 0.01 *Beta coefficients with standard errors in parenthesis

จากตารางที่ 3 พบว่า การบริหารงานสอบบัญชี ด้านการพัฒนาทักษะวิชาชีพด้านการสอบบัญชี มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน ด้านความพึงพอใจของทุกฝ่าย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (H2c: $\beta = 0.43$, $p < 0.01$) ดังนั้น H1c ยอมรับสมมติฐานในทางตรงกันข้ามการบริหารงานสอบบัญชี ด้านการจัดการความรู้งานสอบบัญชี ไม่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน ด้านคุณภาพการบริหารจัดการ (H2a: $\beta = 0.26$, $p > 0.05$) และด้านความโปร่งใสตรวจสอบได้ (H2b: $\beta = 0.27$, $p > 0.05$) ดังนั้น H1a และ H1b ปฏิเสธสมมติฐาน เนื่องจากการพัฒนาความรู้ความสามารถ และทักษะทางวิชาชีพบัญชีที่จำเป็นอย่างต่อเนื่อง เช่น การเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การประเมิน การประเมิน การพัฒนาทักษะวิชาชีพบัญชีอย่างมีประสิทธิภาพ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น แก้ไขข้อผิดพลาด การแก้ไขปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสำนักงานบัญชีสหกรณ์ในองค์กรและภาคีองค์กร เช่น ผู้ปฏิบัติงาน และผู้สอบบัญชี Napsuda, Naphawong and Napat (2022) พบว่าการบริหารงานสอบบัญชีด้านการพัฒนาทักษะวิชาชีพการสอบบัญชีมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สอดคล้องกับ Hassan, Zailani and Rahman (2021) พบว่าความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ ความสามารถทางเทคโนโลยี และความสามารถเชิงคุณภาพมีอิทธิพลต่อกระบวนการตรวจสอบภายในซึ่งจะนำไปสู่การบริหารงานสอบบัญชีแบบบูรณาการที่มีประสิทธิภาพส่งผลให้ธุรกิจมีความยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Sadanan (2021) พบว่า ทักษะทางวิชาชีพ ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อการพัฒนาคุณภาพการสอบบัญชีตามหลักเกณฑ์สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินโดยรวม และสอดคล้องกับ Piyaphong and Kanchana (2020) กล่าวว่า ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องมีความรู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชีเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมใหม่ๆ มีจรรยาบรรณในวิชาชีพบัญชีและต้องเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นเพียงผู้สนับสนุนข้อมูลทางการบัญชีมาเป็นผู้นำเสนอและวิเคราะห์ข้อมูลช่วยวางแผนและเป็นที่ปรึกษาที่ดีในการช่วยตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ได้อันจะนำมาซึ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานการปฏิบัติงานให้สำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้และเป็นที่น่าพอใจแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง

3. การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานสอบบัญชี ด้านการจัดการความรู้งานสอบบัญชีกับผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานของสำนักงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ในประเทศไทย ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยของการบริหารงานสอบบัญชี ด้านการจัดการความรู้งานสอบบัญชี ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ การดำเนินงานของสำนักงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ในประเทศไทย

ตัวแปรอิสระ การบริหารงานสอบบัญชี	ตัวแปรตาม ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน		
	ด้านคุณภาพการบริหารจัดการ (QUA)	ด้านความโปร่งใสตรวจสอบได้ (TRA)	ด้านความพึงพอใจของทุกฝ่าย (SAT)
	Model 1 (H3a)	Model 2 (H3b)	Model 3 (H3c)
ด้านการจัดการความรู้งานสอบบัญชี (MAN)	0.18*** (0.06)	0.01 (0.06)	0.24*** (0.06)
Adjusted R ²	0.61	0.48	-0.08

*** p < 0.01 *Beta coefficients with standard errors in parenthesis

จากตารางที่ 4 พบว่า การบริหารงานสอบบัญชี ด้านการจัดการความรู้งานสอบบัญชี มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน ด้านด้านคุณภาพการบริหารจัดการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (H3a: $\beta = 0.18$, $p < 0.01$) และด้านความพึงพอใจของทุกฝ่าย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (H3c: $\beta = 0.24$, $p < 0.01$) ดังนั้น H3a และ H3c ยอมรับสมมติฐานในทางตรงกันข้ามการบริหารงานสอบบัญชี ด้านการพัฒนาทักษะวิชาชีพด้านการสอบบัญชี ไม่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน ด้านความพึงพอใจของทุกฝ่าย (H3b: $\beta = 0.01$, $p > 0.05$) ดังนั้น H3b ปฏิเสธสมมติฐาน เนื่องจากผู้สอบบัญชีที่มีการจัดการความรู้ที่ดี โดยการนำประสบการณ์ ปัญหา เอกสารและหลักฐานจากการปฏิบัติงานสอบบัญชีมาถอดบทเรียน เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหา และรวบรวมองค์ความรู้มากลั่นกรองเป็นความรู้ที่สามารถเข้าใจง่าย ครบถ้วน และถูกต้องโดยผ่านวิธีต่างๆ เพื่อให้สามารถเข้าถึงความรู้ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานได้อย่างสะดวก ซึ่งจะส่งผลให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีคุณภาพ รวมถึงผลลัพธ์จากการดำเนินงานเป็นที่ยอมรับทั้งภายในองค์กรและภายนอกองค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของ Supattra and Nimit (2019) ว่า การจัดการความรู้ในสถานศึกษา ด้านการเตรียมความพร้อมแก่บัณฑิต การแบ่งปันความรู้ การประเมินผล การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การเข้าถึงความรู้ และการเข้าถึงความรู้ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการเรียนการสอนในสถานศึกษา ซึ่งในอนาคตข้างหน้า สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการจัดการความรู้ เป็นระบบ การเผยแพร่ความรู้ กำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย กลยุทธ์และพันธกิจของสถานศึกษา การส่งเสริม สนับสนุน การเรียนรู้ การแบ่งปันความรู้ แลกเปลี่ยนความรู้การประมวลและกลั่นกรองความรู้ด้านการบ่งชี้ความรู้และด้านการเข้าถึงความรู้ ซึ่งสถานศึกษามีการบริหารจัดการลักษณะของการบูรณาการเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ตามที่คาดหวัง และเพื่อเพิ่มคุณภาพ การจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้ได้มาตรฐานและดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Pratipat and Wichit (2021) พบว่า ความรู้การจัดการ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจในการทำงาน และสอดคล้องกับ Manasaporn and Asanee (2023) ได้ศึกษาคุณลักษณะของนักบัญชียุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน ของนักบัญชีสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดลำปาง พบว่าคุณลักษณะของนักบัญชียุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของนักบัญชีสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลำปาง ได้แก่ ด้านความรู้และทักษะทางวิชาชีพบัญชี ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบัญชี ด้านการคิดวิเคราะห์และการแก้ไขปัญหา และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และสอดคล้องกับ Winisat, Chulsuchada and Naratwan (2018) พบว่าการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง ด้านการฝึกอบรม ด้านการสอนงาน ด้านการเพิ่มพูนความรู้อย่างไม่เป็นทางการและด้านการศึกษาโดยใช้มาตรฐานเปรียบเทียบ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับผลการปฏิบัติงานโดยรวม

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานสอบบัญชีกับผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานของสำนักงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ในประเทศไทย สรุปได้ว่า

1. การบริหารงานสอบบัญชี ด้านการควบคุมการสอบบัญชีตามมาตรฐานมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน ด้านคุณภาพการบริหารจัดการ และด้านความโปร่งใสตรวจสอบได้
2. การบริหารงานสอบบัญชี ด้านการพัฒนาทักษะวิชาชีพด้านการสอบบัญชี มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน ด้านความพึงพอใจของทุกฝ่าย

- Ghani, A. and Jassim, N. (2019). Achieving total quality audit through proper auditing management practices. *Academy of Accounting and Financial Studies Journal*. 44(2),1-15.
- Kanchana, R. and Phongsetian, L. (2020). Patchai thī mī 'itthi phon tō 'apa ra sitthi phon kāndamnoēn ngān khōng mahāwitthayaīai 'ēkkachon nai prathēt Thai. [Factors influencing the operational effectiveness of the private universities in Thailand]. *Journal of Suvarnabhumi Institute of Technology (Humanities and Social Sciences)*. 6(1),319-334.
- Kasipat, T. (2022). *Maṭṭrathān ISO nungmūnkāophansip 'et māṭ nap sanu nakārop ri hān ngān truat sōp yāngrai [How does the ISO 19011 standard support audit management?]*. Retrieved January 2023, from <https://acpro-std.tfac.or.th/standard/62>.
- Kwangamol, J. and Yarana, C. (2020). Kānsuksā sanyān tuān kān thutcharit : kōraṇi suksā sahakōṅ kān kasēt nai khēt phūnthī samnakngān truat banchī sahakōṅ thī nung [Study and research: Research and study of agricultural cooperatives in the area of Cooperative Audit Office No. 1]. *Lampang Rajabhat University Journal*. 9(1),12-20.
- Laddawan, Y. and Kanoksak, S. (2018). Itthiphon khōng kān khuāpkhum kān sōp banchī læ khwāmpen mū'achīp khōng phū sōp banchī thī mī phon tō khunnaphāp kān sōp banchī khōng phū sōp banchī nai Krung Thēp læ parimonthon [The influence of audit control and professionalism.of the auditor that affects the quality of the audit of auditors in Bangkok and surrounding areas]. *Academic Journal Thonburi University*. 13(28),342–357.
- Laor, M. and Nanta, C. (2020). Panhā kānbōrihān khwāmsiāng phū truat sōp banchī sahakōṅ læ klum kasētrakōṅ chāngwat Yala [Risk management problems of cooperative and group auditors]. *Farmers' Yal Province. Journal of Management Yalaink University*. 9(1),59-71.
- Manasaporn, W. (2023). Kān patibat tān chāriyatham hāng wichāchīp tān māṭrathān kān truat ngoēn phāēndin thī mī phon tō khwāmsamret nai kān patibat ngān sōp banchī khōng samnakngān kān truat ngoēn phāēndin [Compliance with professional ethics according to the auditing standards that affect Success in the Audit Work of the Office of the Auditor General of Thailand]. *Graduate Saket Review Journal*. 6(2),36-48.
- Manasaporn, W. and Asanee, N. (2023). Kān patibat tān chāriyatham hāng wichāchīp tān māṭrathān kān truat ngoēn phāēndin thī mī phon tō khwāmsamret nai kān patibat ngān sōp banchī khōng samnakngān kān truat ngoēn phāēndin [Characteristics of accountants in the digital age that affect their work performance. Accountants under local government organizations in Lampang Province]. *Western University Research Journal humanities and Social Sciences*. 9(1),183–196.
- Natsuda, J, Natthawong. P. and Naphat, C. (2022). *Khwāmsamphan rawāng kān bōrihān ngān sōp banchī kap phon samrit kāndamnoēn ngān khōng samnakngān kān truat ngoēn phāēndin [Relationship between examination administration Accounting and operating results of the Office of the Auditor General of Thailand (Unpublished master's thesis)]*. Mahasarakham University, Mahasarakham, Thailand.
- Nunnally, J. C. (1978). *Psychometric theory* (2thnd). McGraw-Hill. New York.
- Paweena, S., Natanapa, N. and Nonglak, S. (2021).Phonkrathop khōng prasitthiphāp rabop banchī khōmphiutoē thī mī tō phon samrit kāndamnoēn ngān dān banchī khōng 'ongkōṅ pokkhroṅg sūan thōṅgthin nai khēt phāk tawan'ōk chiāng nūa [Impacts of accounting system efficiency computers affecting the achievement of accounting operations of local government organizations in the region Northeast]. *Mahasarakham University Accounting and Management Journal*. 13(2),143-154.

- Piyaphong, P. and Kanchana, N. (2020). Næōthāng kānphatthanā wīchāchīp khōng phū prakōp wīchāchīp banchī nai yu khōdi chí than [Guidelines for professional development of accounting professionals in the digital age]. *Mahachula Nakornrat Journal*. 7(12),421-435.
- Pratipat, Y. and Wichit, U. (2021). Krōp næōkhit 'itthiphon khōng kānchātkañ 'ong khwām rutō kāsāng nawattakam nai 'ongkōñ læ khwām phungphōchāi nai ngān khōng bukkhalākōñ sathāban 'udomsuksā 'ēkkachon nai Krung Thēp Mahā Nakhōñ [Conceptual framework of the influence of knowledge management on creating Innovation in the organization and Job satisfaction of personnel at private higher education institutions in Bangkok]. *Journal of Humanities and Social Sciences Thonburi University*. 15(3),153-164.
- Patcharee, W. Chonkanok, K. (2021). Næōthāng kānphatthanā sakkayaphāp thāngkān banchī thī mī phon tō khwāmsamret nai kān patibat ngān khōng nak banchī sahakōñ nai prathēt Thai [Guidelines for developing accounting potential that affect success in the practice of cooperative accountants in Thailand]. *Journal of the Arts of Management*. 5(1),150-164.
- Sadanant, T. (2021). *Phonkrathop khōng thaksa thāng wīchāchīp thī mī tō 'akā raphat nā khunnaphāp kān sōp banchī tam lakkeñ samnakngān kān truāt ngœn phæñdin [The impact of professional skills on the development of audit quality according to the criteria Office of the Auditor General of Thailand (Unpublished master's thesis)]*. Dhurakij Pundit University, Bangkok, Thailand.
- Sasiporn, C. and Thitaporn, S. (2021). *Itthiphon chānyāban wīchāchīp banchī thaksa nai kān patibat ngān truāt sōp læ khwāmpen mū'āchīp thī song phon tō khunnaphāp rāingān kān sōp banchī nai mummōng khōng phū hai bōrikan sōp banchī nai khēt Krung Thēp Mahā Nakhōñ [Influence on accounting professional ethics, personal skill, audit and project management that affect the quality of audit reports from the perspective of audit service providers in Bangkok area] (Unpublished master's thesis)*. Nakhon Phanom University, Nakhon Phanom, Thailand.
- Supattra, K. and Nimit, M. (2019). Kānchātkañ khwāmru thī song phon tō 'apa ra sitthi phon kānbōrihān ngān wīchākañ nai sathān suksā sangkat samnakngān khēt phūnthī kānsuksā matthayommasuksā khēt pæēt [Knowledge management that affects the effectiveness of academic administration in Educational institutions under the Secondary Educational Service Area Office, Area 8]. *Journal of Humanities and Social Sciences, Suan Sunandha Rajabhat University*. 2(2),56-73.
- The Center working group monitors the progress and development of the ISQM manual under the Accounting Profession Committee on Auditing of the Council Federation of Accounting Professions Under the Royal Patronage. (2021). *Mūā nam mātrathān kānbōrihān khunnaphāp ISQM mā chai chā pen yāngrai [What will happen when ISQM quality management standards are used?]*. Retrieved April 2023, from https://www.tfac.or.th/upload/9414/TCwcDvm2hm.pdf?fbclid=IwAR1Yha0Ld1aPKs-ISQRqyZ7sPjTffG48bcSfWi2BKd8EGXVdl2j_DlvMOSQ
- Thanyarat, B. and Nikhom, N. (2022). Kānsuksā khwāmsamphan rawāng phāwa phū kān plianplāeng khōng phūbōrihān rōngriān kap khwāmphungphōchāi nai kān patibat ngān khōng khru phū sōñ sangkat samnakngān khēt phūnthī kānsuksā prathom suksā Kamphaeng Phet khēt nung [A study of the relationship between transformational leadership of executives School and teachers' job satisfaction Under the jurisdiction of the Kamphaeng Phet Primary Educational Service Area Office 1]. *Journal of Roi Kaensam Academi*. 7(1),235-252.

- Thanyalak, S. (2022). Phon samrit nai kān patibat ngān khōng khārāṭchakān Krung Thep Mahā Nakhōn tām lak thōng ramāphi bān wārasān [Achievement in the performance of Bangkok civil servants according to the principles of good governance]. *Journal of Public Administration Suan Sunandha Rajabhat University*. 5(1),1-11.
- Thaman, R. Supaphong, P. and Uthit P. (2019). Khwāmsamphan rawāng sakkayaphāp kānboṛihān kān phalit thī mī tō khwāmsamret khōng ‘ongkōn khōng ‘utsāhakam phalit lek nai prathēt Thai [*The relationship between management potential and production that contributes to the organizational success of the steel production industry in Thailand (Unpublished master’s thesis)*]. Mahasarakham University. Mahasarakham, Thailand.
- Winisat, R. Chulsuchada, S. and Naratwan, M. (2018). Khwāmsamphan rawāng kānphatthana khwāmru yāng tō nūang kap phon kān patibat ngān khōng nak banchī sahakōn ‘ōm sap nai khēt phāk tawan ‘ōk chiāng nūa [Relationship between continuous knowledge development and the performance of savings cooperative accountants in the northeastern region]. *Journal of Accounting and Manage Mahasarakham University*. 10(1),186-196.
- Wansiri, P. (2020). Kān khuāpkhum khunnaphāp samnangkān sōp banchī nai prathēt Thai kāo sū māṭtrathān kānboṛihān khunnaphāp rawāng prathēt [Quality control of auditing firms in Thailand. Moving towards management Standards International quality]. *Santapol College Academic Journal*. 6(2), 243-253.

NPU JOURNAL